

	Beredskapsplan sykdom, massedød og tilbakekalling		Dok.id.: HB.2.2
	Utarbeidet av: JOS, KL	Godkjent av: Jan Terje Anthonson	Versjon: 11.00 Dato: 17.02.2023 Sidenr: 1 av 4

Formål

Ivareta smittehygiene og fiskevelferd i krisesituasjoner.

Gi en oversikt over aktuelle tiltak å iverksette for å hindre og eventuelt håndtere akutt utbrudd av smittsom sykdom og massedød. Opptak, behandling, transport, slakting, tilbakekalling og evt. destruksjon.

Planen omfatter også tiltak for å hindre dødelighet ved skadelige alge- og manetforekomster eller akutt forurensing.

Ansvarlig

Konsernleder havbruk/produksjonssjef/fiskehelseansvarlig/områdeledere/lokalitetsledere/fabrikkssjef.

Utførelse

Forebyggende:

- Daglig røkting av fisk inkludert inspeksjon av ringer og nøter.
- Renhold av nøter.
- Smittehygienisk adskilte lokaliteter.
- Plan for områdebruk/lokalitetsbruk.
- Redusere/stoppe føring ved lave oksygennivå/høye algekonsentrasjoner.
- Regelmessig helsetilsyn.
- Skånsom håndtering av fisk.
- Sikre at interne og eksterne aktører som skal inn i anlegget har gode hygienerutiner.

Ved sykdom/mistanke om sykdom:

1. Ved mistanke om sykdom varsles tilsynsveterinær straks, slik at årsak kan utredes.
2. Konsernleder havbruk/produksjonssjef/driftsledere/fabrikkssjef varsles.
3. Ved høy dødelighet eller ved mistanke om smittsom sykdom som vil kunne medføre offentlig båndlegging, planlegger konsernleder havbruk/produksjonssjef/driftsledere/tilsynsveterinær/fabrikkssjef i samarbeid med Mattilsynet videre behandling/tiltak.
4. Mattilsynet varsles umiddelbart ved:
 - Uavklart forøket dødelighet.
 - Mistanke om sykdom på liste 1, 2 eller 3 (omsetningsforskriften).
 - Liste 1: Ingen aktuelle
 - Liste 2: Viral hemorragisk septikemi (VHS)
Infeksiøs hematopoietisk nekrose (IHN)
Infeksiøs lakseanemi (ILA)
 - Liste 3: Bakteriell nyresyke (BKD, *Renibacterium salmoninarum*)
Infeksjon med *Gyrodactylus salaris*
Furunkulose (*Aeromonas salmonicida* subsp. *salmonicida*)
Pankreassykdom (PD, *Norwegian salmon alpha virus*)
 - Vesentlige velferdsmessige konsekvenser for fisken ved sykdom, skade eller svikt på anlegg.
5. Ved krav om tømning av lokalitet vil primært slakteriet hos SinkabergHansen bli benyttet. Vi går ut fra slakting med direktelossing fra brønnbåt.

Slakteriet har kapasitet på ca. 120 000 stk./500 tonn pr. dag, avhengig av størrelse på fisk som skal slaktes. Det betyr at ved slakting av små/normale fisk vil kapasiteten ligge på ca. 120 000

fisk pr. dag. Ved slakting av stor fisk vil tonnasjen som kan slaktes pr. dag være opp til 500 tonn, men antallet vil bli mindre. Aqua AS og SinkabergHansen AS har avtale med brønnbåtrederiet Sølvtrans AS. Total brønnbåtkapasitet administrert gjennom Oppdretternes Miljøservice AS er 9 700 m³ fordelt på 3 båter. Ved å omdisponere båter kan man da frakte 1 250 – 2 500 tonn fra lokalitet pr. døgn alt etter avstand til slakteri.

6. For opptak og håndtering av dødfisk i forbindelse med stor dødelighet, se prosedyre [HB.3.4.1 Prosedyre for dødfiskkontroll og dødfiskhåndtering](#). Egen ensileringskapasitet er ca. 70 tonn i døgnet. Ventemerdanlegg: [FA.6.3.4 Prosedyre for dødfiskkontroll og dødfiskhåndtering](#).
7. Masseavliving: Masseavliving på lokalitet skal kun skje etter at skriftlig godkjenning er gitt av Mattilsynet. Liten fisk vil kunne avlives i brønnbåt vha. kjemisk bedøvelse. Større fisk fraktes med brønnbåt til slakteri og avlives ved bruk av slakteriets utstyr for avlivning. På den måten vil det også være mulig å sortere ut eventuell slaktbar fisk. Ved krav fra Mattilsynet om avliving av større mengder fisk på lokalitet vil det kunne utføres av ScanBio AS. Utstyret som brukes er elektrobedøver. Fisken blir deretter kvernet og ensilert om bord på samme båt. Det er inngått avtale med ScanBio AS på dette.

Ved masseforekomst av skadelige alger, maneter, akutt forurensning eller ved oksygensvikt:

1. Det skal umiddelbart settes i gang tiltak som kreves for å begrense et eventuelt skadeomfang.
2. Varsle tilsynsveterinær, konsernleder havbruk/produksjonssjef/områdeledere/fabrikksjef.
3. Ved mistanke om skadelige alger, ta ut vannprøver, se [HB.3.5.7 Prosedyre for uttak og innsending av vannprøver](#) og [5.11 Algeprøver - følgeskjema](#).
4. Ved behov for ekstra personell eller utstyr skal dette tilkalles umiddelbart.
5. Aktuelle tiltak:
 - a. Stoppe føring.
 - b. Ved akutt forurensning/store oppblomstringer av skadelige alger må flytting av fisk vurderes hvis det er praktisk mulig. Slike tiltak må avklares med Fiskeridirektoratet/Mattilsynet før det eventuelt settes i verk.
 - c. Nødslakting.
 - d. Ved lave oksygenverdier kan det tilsettes oksygen.
 - e. Hvis lave oksygenverdier skyldes luseskjørt, heves disse.

Tilbakekalling av produkt

Tilbakekalling av produkt fra slakteri er nødvendig dersom selskapet får informasjon om at levert fisk til slakt/kunder ikke kan selges av diverse årsaker. Det kan være fremmedstoffer, GMO, sykdom eller annen uforenelighet med kundekrav/standarder som kan være årsak til at fisk må tilbakekalles.

Slakteriledelsen kontaktes pr. e-post og telefon for å beskrive situasjonen, som vurderer saken videre sammen med sine kunder, avhengig av tilbakekallingens art.

En årlig test skal utføres for å sjekke responstid og metode. En slik test sendes på e-post, der situasjonen beskrives og at det er en test. Mangelfull respons innen 12 timer gjør at testen ikke blir godkjent, og ny test må utføres.

Lederteam åpne anlegg:

John-Ove Sinkaberg tlf.: 90 97 97 55

Jan Terje Anthonsen, tlf.: 91 55 59 03

Håvard Hestvik tlf.: 97 67 34 61

Hallvar Johannessen tlf.: 91 80 91 83

Lederteam ventemerdanlegg:

Kjetil Lund, tlf.: 95 08 45 72
Torfinn Myrvold, tlf.: 90 95 42 07
Halle Løvmo, tlf.: 91 75 03 85
Jan Terje Anthonsen, tlf.: 91 55 59 03

Tilsynsveterinærer:**Nærøysund, Bindal, Brønnøy, Sørværet:**

Bjørn Gillund, tlf.: 913 86 798
Daniel Engen Lauritzen, tlf.: 954 90 032
Jakob Mo, tlf.: 913 25 003

Nord-Gåsvær:

Norvet AS, Bjørn-Inge Rikhardsen, tlf.: 48 14 16 05

Kvitskjæret og Melkøya:

HaVet AS, Mattias Bendiksen Lund, tlf.: 48 05 59 56

Fullstendig varslingsliste:

- Åpne og lukka anlegg og ventemerdanlegg: [HB.2.3 Varslingsliste beredskap ved rømming, listeført sykdom, massedød og akutte utslipp.](#)

Rapportering:

Rapporteringen skal foregå i to omganger:

1. Umiddelbart etter at dødelighet/alger er oppdaget eller ved mistanke om sykdom.
2. Etter at anlegget er behandlet eller tømt.

Øvelse

Rutiner for varslings og beredskap sykdom og massedød skal gås igjennom ved årlig internrevisjon.

Registrering

Anleggets dagbøker/føringssystemer.

Fishtalk

Veterinærreporter

Avviksbehandling

Avvik registreres og behandles etter [OD.1.6 Prosedyre for melding og behandling av avvik.](#)

Kryssreferanser

[OD.1.6](#)

[Prosedyre for melding og behandling av avvik](#)

[HB.2.3](#)

[Varslingsliste beredskap ved rømming, listeført sykdom, massedød og akutte utslipp](#)

[HB.2.32](#)

[Varslingsplan ved påvisning av listeført sykdom](#)

[HB.3.1.2.6](#)

[Montering, bruk og vedlikehold av luseskjørt](#)

[HB.3.4.1](#)

[Prosedyre for dødfiskkontroll og dødfiskhåndtering](#)

[HB.3.5.7](#)

[Prosedyre for uttak og innsending av vannprøver](#)

[LA.6.3.4](#)

[Prosedyre for dødfiskkontroll og dødfiskhåndtering](#)

Nødplakater

Eksterne referanser

[1.2.3 Akvakulturdriftsforskriften](#)

[1.2.1 IK-Akvakultur](#)

[1.2.5 Omsetnings- og sykdomsforskriften for akvatiske dyr](#)

[5.11 Algeprøver - følgeskjema](#)

